

DEBRECZEN

Szerkesztőség: Debrecen, Bajosi Zsinoszy u. 1. sz. földszint (Arany Bika bérház). Tel.: 113. (7 mellékállomással.) Szerkesztőségi hiv. órák d. u. 3—7-ig.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLO
Független Kisgazda, Földmunkás és Polgári Párti újság

Kiadóhivatal és nyomda: Bajosi Zsinoszy u. 1. sz. (Arany Bika bérház) félemelet. Telefon 113. (7 mellékállomással) Hivatalos órák: reggel 8—este 6-ig

Parasztegyeség

Vitán felül áll, hogy belpolitikai életünk egyik, mostanában legtöbbször vitatott kérdése a parasztegyeség. Politikai szónoklatokban, vitaelőadásokban, újságok hasábjain egyaránt egyre több szó esik róla. A parasztegyeség gondolatáról a parasztság valamennyi reprezentánsa nyilatkozott s körülötte kifejlődött vitában mindegyik párt részt vett. Ebben a vitában olyan megállapítások is elhangzottak, amelyeknek elítélő hang súlyát és megállapításait helytelennek érezték. Akik ebben az országban nem csak pártpolitikát, hanem öntudatos parasztpolitikát is akartak csinálni, mindenkor köteleességüknek is érezték, hogy a parasztonyilatkozatot ne csak kifejtésük és tökéletesítésük, hanem a támadásoktól is megóvják és körülbábiyazzák.

A parasztegyeség gondolata nem jelszót szolgál, hanem történelmi szükségességet. Ha a munkásság úgy őrzi a maga egységét, mint a szemérvilágát, a parasztságnak is saját érdekében a leggyorsabban kell elérkezni öntudatának ahhoz a magasságához, ahol társadalmi, gazdasági és politikai értelemben érvényesíteni tudja a maga egységében rejlő hatalmas erejét. A Parasztszövetség kötelessége, hogy erre az útra a parasztságot elvezesse. És minden reményünk meg van arra, hogy el is vezeti.

A Parasztszövetség távol áll politikai hadakozásoktól és mindig készen áll arra, hogy adott pillanatban átvehesse a mezőgazdasági lakosság pártok feletti érdekképviseletét. Ha pedig érdekképviseletet akarunk adni a mezőgazdasági lakosságnak, nem lehet az a cél, hogy éppen a parasztság legyen az, amely a gyanakvások, féltelmek és egymással szemben táplált ellenséges érzelmek miatt képtelen az együttműködésre. Halljuk, hogy más táborokban nem egészen helyes irányú agitáció indult el ebben a kérdésben és néha meglepődünk azon, hogy milyen éket akarnak verni a kisgazdákat, „zsiros parasztok” és „szegény parasztok” közé. Semmiféle türelmetlenség sem él a Parasztszövetségben azok ellen, akik ennek a kérdésnek a megoldását lehetetlennek tartják, vagy nem kedvelik. Egyforma szeretettel gondolunk azokra a parasztokra is, akik az agrárpártokon kívül keresik, vagy szolgálják politikai céljaikat. A Parasztszövetség azonban nem veheti játéknak a gazdasági érdekvédelem gondolatát és minden erővel arra törekszik, hogy a paraszti érdekképviselet egyetlen hatalmas és egységes érdekvédelmi szervben valósuljon meg. Aki ebben a kérdésben a Parasztszövetség ellen van, az a parasztság ellen van.

Természetes, hogy az egység

Magyarországot a békekötés után felveszik az Egyesült Nemzetek szervezetébe

A newyorki rádió jelenté: A biztonsági tanács pénteki ülésén elfogadták a betervezett eljárási szabályzatot. Stettinius amerikai delegátus megismételte egy ízben már írásban betervezett indítványát az új tagok felvételéről, amely a délkelet-európai államok sorsát is szabályozza. Stettinius hangsúlyozta, hogy az Egyesült Al-

lamok minden felvételre alkalmas nemzetnek lehetőséget kívánnak nyújtani arra, hogy mielőbb elnyerjék az Egyesült Nemzetek tagságát. Stettinius hivatkozott a potsdami értekezletre, amelyen a 3 nagyhatalom megállapodott abban, hogy a békeszerződések megkötése után támogatni fogja Olaszország, Finnország és a délkelet-

európai államok, tehát Románia, Bulgária és Magyarország felvételét az Egyesült Nemzetek tagállamai közé. Az Egyesült Államok véleménye szerint ezeket az országokat mielőbb fel kell venni az Egyesült Nemzetek szervezetébe. A tanács egyhangúlag elfogadta az amerikai javaslatot.

A magyar kormány Horthy Miklós kiadatását nem kéri magas korára tekintettel, viszont ragaszkodik József és Albrecht főhercegek kiadatásához

Bécs, május 18. Riesz István igazságügyminiszter a londoni nemzetközi szociális értekezletre utaztában Bécsben nyilatkozatot adott a Wiener Kurirnak a magyar háborús bűnösökéről. Kijelentette, hogy bár a magyar kormány Horthy háborús bűnösnek tekinti, magas korára való tekintettel nem kéri kiadatását, ragaszkodik viszont a kormány József főherceg kiadatásához, aki még a fegyverletétel után is rádióban szédben buzdította a magyar katonákat a harc folytatására.

A magyar kormány értesült továbbá arról, hogy Albrecht főherceg, aki a nyilaskeresztes párt tagja, és királyjelöltje volt, Párisban él. Az igazságügyminiszter Londonból visszafelé jövet egy hetet Párisban tölt el és ott tartózkodása alatt el akarja intézni a francia igazságügyminiszterrel Albrecht kiadásának kérdését. A továbbiakban a magyarországi méltóságok kitéleplezéséről beszélt a miniszter. Hangsúlyozta, hogy a magyar kormány az egyéni elbánás alapján fogantatja a

kitéleplezést. — Ráműtött arra, hogy az osztrák állampolgárokra a kitéleplezés természetesen nem vonatkozik, és az osztrákokat úgy kezelik, mint a többi külföldit. Azoknak a magyar állampolgároknak a kérdését kik jelenleg még külföldön tartózkodnak, majd csak a békekötés után lehet rendezni. Nyilatkozata végén hangsúlyozta a magyar kormány az az óhját, hogy Ausztriával különösen szoros baráti kapcsolatokat tartson fenn. (MTL.)

A debreceni közalkalmazottak nagygyűlésen sürgették súlyos helyzetük javítását

A debreceni hivatalokban tegnap délelőtt megállt a munka. A közalkalmazottak zárt sorokban az Arany Bika nagyteremben gyülekeztek, hogy hangot adjanak kívánásaiknak és követeléseiknek. Mintegy kétezer közalkalmazott jelenlétében folyt le a nagygyűlés.

Nagy Gyula szakszervezeti elnök megnyitójában hangoztatta, hogy a közalkalmazottak nyomora oriasira nőtt. A közalkalmazottak panaszaikat nyilvánosság elé hozsátják és gyors segítséget kérnek. A közalkalmazottak semmivel sem felelősebb az ország nyomoráért, mint más társadalmi rétegek. Ráműtött arra, hogy a feketekereskedelem és az új gazdagok rétege valóságilag megfojtja a közalkalmazottakat.

Dr. Jency Kálmán serelemzte, hogy a Gazdasági Válság a közalkalmazottak számára a magánalkalmazotti illetmény 60 százalékát állapította meg. Követeli, hogy egyenlő elbánás legyen és a közalkalmazottak a magánalkalmazottakkal egyenlő és egy időben kifizetett illetményt kapjanak.

Racz József rámutatott arra, hogy az illetmények keseredelmes kifizetése miatt behozhatatlan hátrány éri a közalkalmazottakat. Ágoston György a nevelők szolidaritásait jelentette be a közalkalmazottak torkvéseiben. Fehér László a vasutasok üdvözletét és csatlakozását tolmácsolta.

Ezután a pártok részéről történtek felszólalások. Dusicsa Ferenc a Polgári Demokrata Párt nevében rámutatott arra, hogy a demokrácia egyik alapelve az egyenlőség. A magyar demokráciától a közalkalmazottak eddig nem kaptak meg a becsületesen megszolgált fizetést. Szabó István a Kommunista Párt nevében támogatását ígérte. Szabó István szociáldemokrata kiküldött hangsúlyozta, hogy egyik társadalmi osztálynak sem szabad előnyököt biztosítani a másik javára. Ha a tisztviselőkérdést idejében nem oldják meg, az egész probléma a korrupcióba fog sülyedni. Kónya László a Parasztpárt támogatását jelentette be.

Csász László nemzetgyűlési képviselő hangoztatta, hogy a

problémákat leplezetlenül fel kell tárni. A Kisgazda Párt már csak azért is hallgathat tárgyilagos, őszinte szót ebben a kérdésben, mert a Kisgazda Párt nem osztálypárt és nem taplat osztályuralmi igényeket. Ráműtött arra, hogy az illetmények kapcsolaton a szakszervezet javasol, a Gazdasági Főtanács és a kormány pedig megtárgyalja a javaslatot. Kijelentette, hogy a szakszervezet politikamentes tesztületek hirdette magát a felszabadulás utáni időben.

Ezzel szemben vitatják, hogy szakszervezeti vezető a kifizetési csoportjában is csak az lehet, aki valamelyik munkáspárt tagja. A Függetlenségi Frontba tömörült politikai pártoknak egyforma joguk van. — Ugy is, mint a Kisgazda Párt tagja, úgy is, mint szakszervezeti tag leszogézi, hogy a Független Kisgazda Párt a jövőben nem egyezik bele ilyen sérelmes megkülönböztetésbe. A leghivatottabbak legyenek a vezetőik függetlenül attól, hogy melyik pártba tartoznak. Távol áll tőle, hogy pártpolitikát vigyen a köz-

tisztviselők érdekkérdéseibe, ezeket azonban szükségesnek tartotta megállapítani. A közalkalmazottakat biztosíthatja, hogy a Független Kisgazda Párt minden erejét odaadja a közalkalmazottak érdekvédelmi harcához, jogos kívánásaikat teljesítéséért. Ne legyen különbség fizikai és szellemi munkás között. Ne az egyik réteg elétartoztatásáért szállítsák le, hanem úgy tekintsenek egyenlőséget, hogy mindketőt közös szintre emeljék fel. A fizetésemelés mindenkor egy arány vonatkozzon fizikai munkásra és közalkalmazottra. A közalkalmazottak problémáit Budapesten pártközi értekezlet tárgyalja. Le és vezérek sürgős vizsgálat alá, hogy a 4600-as miniszterelnöki rendelkezéssel miért nem haltak végre? Mire érkezik késedelemesen a közalkalmazottak fizetése? Kapja meg minden tisztviselő sürgősen illetménylapját és tegye lehetővé, hogy a fizetésemelésnél a pénz nyomban folyósítható legyen a közalkalmazottak számára, hogy még az vásárlóértékkel bírjon.

— A mi eszményeinket — folytatta Csász László — az egyetértéssel piros-fehérzöld színek tesztetik meg. A magyar köztisztviselő hosszú munkával készült arra, hogy jó nevelő, postás, hivatalnok legyen. A magyar közalkalmazott csak ezen a földön találhatja meg lehetőségeit, a maga munkáját, tehetségét, csak ebben az országban tudja érvényesíteni, számára hátrányoztatott áll az új elned habmód kell (tomboló taps). A közalkalmazottak igen nagy százaléka igazi demokráta. Akik lelkileg nem is érezték meg nyomban a demokrácia fényesét azoknak nagy részében is meg van a készség arra, hogy beilleszkedjenek a demokratikus magyar társadalomba. Hiszem, hogy a szakszervezet fel fogja karolni a réteg minden kívánását s a Független Kisgazda Párt felajánlja teljes készségét e munka támogatására.

Molnár József a Szakszervezeti Tanács nevében üdvözölte a közalkalmazottak szakszervezetét. Azt állította, hogy a szakszervezetbe sobasem vittek pártpolitikát.

— A mi szakszervezetünk azonban — folytatta — az osztályharc alapján áll. Mert amíg lesz kizsákmányolt dolgozó, addig szükség lesz az osztályharcra is. A fizikai munkásság teljes szolidaritást vállal a közalkalmazottakkal és a maga részéről nem egyezik bele abba, hogy a közalkalmazott 60 százalékát kapja

re csak öntudatos parasztság képes. Csak ilyen parasztságnak van meggyőződése, korszerű szemlélete, az ilyen parasztság ismeri jogait és tud visszautasítani úszító hangot és bántást.

A parasztegyeséget meg kell teremteni. És ettől az egységtől ne féljen senki. Nem a munkásság ellen, hanem vele egyetértésben akarja teljesíteni kö-

telességét a Parasztszövetség. A parasztság és az ipari dolgozók is tudják, hogy a parasztság egység kialakulóban van, hiszen nemcsak az illetékes vezetők nyilatkoznak hasábkon keresztül, hanem a paraszti tömegek is szövik az egység szálait saját józan eszük és lelkiismeretük által vezetve. Jó példa erre a Parasztszövetség vezetőképző tanfolyamán részt

vevő kisgazdapárti és parasztpárti parasztok találkozája. Itt volt tapasztalható, hogy a parasztság megértette a történelmi idők parancsszavát és ezért elhatározta, hogy egyetlen, hatalmas egységbe tömörül. Tömörül a Parasztszövetségbe, hogy orvosolhassa évezredek sérelmeit és jelenben, majd a jövőben megvédelmezhesse érdekeit.

Örömmel tölt el bennünket az egység gondolatának egyre szélesebb alapon történő megnyilatkozása. Nem feltjük a népet, sok vihart kiállott, tudja, mi az érdeke, tudja, mi a kötelessége.

Fotó Horváth
Simonffy-utca 1 b.

Férfi ING méret szerint FRANK-nál Arany Bika főbejárt.

az illetményeknek. A nagygyűlés ezután elfogadta hogy határozati javaslatot küldjék a kormányhoz, melyben tiltakoznak az ellen, a közalkalmazottak illetményei a magánokkal mazottak fizetésének 60 százalékában állapítsák meg. Tiltakoznak az illetmények késedelmes és különböző időközönként történő kifizetése ellen. Kívánják hogy a Gazdasági Főtanács, amikor a kollektív szerződés alá tartozó dolgozókat fizetési rendszert, hasonlóan rendezze a közalkalmazottak fizetését és állapítsa meg a kifizetés hájtáradját. Ugyan-

csak tiltakoznak a családi pótlék mostani kiutalása ellen is és a családi pótlékot a X. fiz. osztályban folyósítandó összeg 25 százalékában kéri megállapítani. A reakciósofól mielőbb tisztítsák meg a hivatalokat s ezt a tisztogató munkát a minisztériumokban kezdjék el. — Vizsgálják ki, hogy a 4600-as rendelet végrehajtása kinek a mulasztásából származhat, amikor a kollektív szerződés hatálya alá esőknél a rendelet megjelenése óta kétszer volt fizetésrendezés. A nagygyűlés ezután a Himnusz eléneklésével ért véget.

A pénzverde felkészült az új pénz előállítására

Budapesti jelentés szerint megindult az új pénz előállításának technikai előfeltételei. Az ipariügyi minisztérium biztosította az érmék veréséhez szükséges bronz és alumíniumanyagot és a pénzverde felkészült arra, hogy augusztus 1-ig előállíthassa a szükséges éremmennyiséget. Megindultak az előkészületek az új bankjegyek előállítására is.

Kötélállati halálra ítélték Bilkei Pap Zoltánt és Homolai Ferencet

A budapesti népbíróság Bilkei Pap Zoltánt és Homolai Ferenc orvostanhallgatókat államrend felbontására irányuló büntetésre ítélt.

ert és háborus bűntett miatt kötélállati halálra ítélt. Az elítéltek kegyelemért folyamodtak.

Jegyrendszer alapján osztják szét az UNRRA adományt

A közellátásiügyi minisztérium a népjóléti minisztériummal egyetértésben kidolgozott terveket nyújt át az UNRRA misszió magyarországi vezetőjének, amelyek a jövőben beérkező adományok szétosztására vonatkozó alapelveket tartalmaznak. A magyar kormány törekvése az hogy

a magas kalóriaértékű tápszerekből méltányos jegyrendszer alapján első sorban a nehéz testi munkások és a dolgozók szükségletét elégítsék ki. Mr. Sommer, az UNRRA misszió vezetője kijelentette, hogy a jövőben erre a szempontra fokozott mértékben tekintettel kíván lenni.

Truman állami kezelésbe vétette a vasutakat

Newyork, május 18. A szén és vasutas sztrájkjal kapcsolatban Truman elnök döntőbírósgot javasolt a munkáltató és a munkások között, ezt azonban egyik részről sem fogadták el, ami a vasutasztrájkot illeti, a vasutaszakszervezetek vezetői

kijelentették, hogy amennyiben nem teljesítik béremelési követeléseiket, úgy a vasutasok szombaton sztrájkba lépnek. Truman elnök közölte a szakszervezet vezetőivel, hogy ebben az esetben állami kezelésbe véteti a vasutakat.

Demokrata

mindenki, aki a demokrata állam törvényeit tisztelgetben tartja. Aki ismeri a demokráciát történetét, nem esik abba a hibába, hogy önző érdekből másokon uralkodni akar. A demokráciában a nép kormányosa az által, hogy szótlasszabadsága van a törvények létrehozásában és gyakorolhatja kötelességeit az állami élet keretein belül. Az igazán demokratikus ember nem tartja a másikat, segítségére van mindig. Ezt kell tudni az élet után s így valósággyá tenni.

A gyermekeket járásra, beszédre mennyi türelemmel és szeretettel tanítják azok, akiknek gondjára bízott. A gyengének szüksége van az erősebb támogatására. A világegyetemen is a kiegyenlítődés vezet. Támadhatnak viharok, de azok elűlnék és a vihar által próbára tett élet virulátnak indul. A romboláshoz nem kell sokértelm, legfeljebb elővigyázat, hogy agyon ne üsse a föld, amit ki akar mozdítani helyéről. Am az építész szakértelm kell. Hibba akarok házat építeni, ha nem ismerem annak minden részletét. A hatalmas kö mellett a mérsékelt és tartja meg a nagy körök egyensúlyát és egymás mellett. A demokrata államnak csak-

ugyan egyenlős terhet kell hordozniuk. Nem lehet, hogy egyik a másikat elnyomni igyekezzék. Természetes a büntést, engedelmességet kell, mint aki romlásra igyekezik embertársainak. Sokszor halljuk a demokráciát okolni ezért, a fejlődésnek gyanosan említeni ahelyett, hogy igyekezzék mindenki megismereni alapelveit és így részt kért az építő munkából. A háború viharának teljesen el kell esznie a nemzetek számára, hogy a fejlődés, építés útján haladjunk előre. Belső rend gyakorlatosa, figyelmelt kell a nemzeteknél és megbízhatókba leszünk az ő jótésükben is.

A demokrata magyar állam tagjaira az lesz igazán érték, ha egymással vállalva dolgoznak. Szeretnénk tud lenni azon a megállapításon, hogy vannak eszménytelen emberek, akiknek minden mindegy. Nem az a cél, hogy a hazából vagy hazától hasznát húzzák, hanem a hazáért éljenek. Az erdei radnak is meg van egy köze, ahol bátran járhat, visszatérnek meg szokott s már előbb kiválasztott helyére. A demokráciát ne félve állítsd meg, de a legkomolyabb életfelfogással jölsz ki meg tartalommal, akkor nem lesznek kilengések, de kialakul a várná-vári rend egymásért.

SIPOSS IMRE

CSOKONAI SZÍNHÁZ
Vasárnap 1/4-kor és 7-kor
Nápolyi kaland
Szenzációs táncoperett!

KAMARASZÍNHÁZ
Vasárnap 7 órákor
Körhinta
K. Tóth Katalin vezéreglépével, Kovács Teréz fellépésével!

A párisi értekezlet mérlege

London, május 18. Dr. Evatt Ausztrália külügyminisztere párisi tanácskozásai során azt javasolta, hogy a 21 neuzet feljebb bekeverteket a nagyhatalmak ne gyakorolhassák vétő jogukat, hanem minden ügyben szavazás döntson, és a két-harmad többség döntése legyen a mérvadó. (MTL)

Moszkva, május 18. Molotov szovjet külügyminiszter a külügyminiszterek tanácsa ülészakának befejezése után Párisból visszaérkezett Moszkvába. Páris, május 17. Az AFP dip-

lomáciai szerkesztője írja: A külügyminiszteri négyes értekezlet ülésézésének elnapolása után Byrnes amerikai külügyminiszter kijelentette, hogy egyáltalán nem esziggelt el. A tájékozott megfigyelők remélik hogy az értekezlet második ülészakáig hátralévő négy hét folyamán sikerül a különböző álláspontokat egymáshoz közelebb hozni. Felesleges volna, hogy tovább folyassák az értekezletet a mostani időpontban, amikor többé már nincs szó arról, hogy ismertessék az egyes

álláspontokat. Az értekezlet folytatásának akkor van helye, amikor döntések hozatalára kerül sor. Ezeket a döntéseket több kérdés tekintetében csak akkor hozhatják meg, ha a megbízottak az illető fővárosokban előbb megbeszéléseket folytatnak a különböző politikai és hivatalos tényezőkkel. Végső következtetésül megállapítják, hogy a mostani értekezleten, ha nem is valószínű, meg mind den feladatot, mégis elősegítették, hogy most már mindenki jól ismeri a másik álláspontot.

A szovjet kormánytól 12 dunai hajót kapunk

MTI jelenti: A magyar közlekedésügyi fejlődése szempontjából rendkívül fontos és nagyjelentőségű lépés történt: A Szovjet-Union kormányja a Szövetséges Ellenőrző Bizottság útján értesítette Nagy Ferenc miniszterelnököt, hogy a Szovjet-Union 12 hajót ad vissza a magyar közlekedési kormányának. Ezeket a hajókat a Vörös Hadsereg csapatai a háború alatt hadizsákmányként Németországtól zsá-

mányolták. A Szovjet-Union nagy lelkü elhatározása, amely kétség-telenül hadizsákmányt képező hajókat visszaad a magyar hajózásnak, gnyit jelenti, hogy a létező hajózásnak most már negyedszáz biztosítani tudják a magyar Dunán. Egy évvel ezelőtt még egyetlen egy hajónk sem közlekedett és már 27 ezer tonna hordképességű uszító és 2500 lóerő reprezentáló géphajó hanyatlja le a forgalmat.

Németország angol

ővezetében 120 ezer német katona van szolgálatban. Az amerikai sajtóban és egyebütt felmerült állításokkal kapcsolatban, hogy Nagybritánia a megszállása alatt álló német ővezetben titkos német hadsereg tart fenn, hivatalosan közléstett az ellenőrző bizottság jelentésében, amely szerint a szóbanforgó ővezetben ezidőszakra 120 ezer német katona van szolgálatban. Ebből 75 ezer a brit hadsereg kötelékében aknászakkal, mezőgazdasági munkával és szállítással foglalkozik, 20 ezer a brit légi erő repülőterén dolgozik és kb. ugyanannyi a hadiiparban tevényt szolgálatot rendez előmozdítás és felállításban. Ruhjuk hasonló a tábori egyenruhához. (MTI)

Hajálraitelték a két Antonescut

Bukarest, május 18. Antonescu János és Mihályt halálra ítélték.

Antonescu Jánosnak halálra ítéletén kívül még két halálra ítélet, három husz éves kényszeranunkáról szólt. Két tízezer és három füzvél börtönbüntetésről szólt ítéletet hoztak. Valamennyi vádlott vagyoniát elkobozták. Az elítéltek fellebbeztek.

A holland választások eredménye

A pénteken lezajlott hollandiai képviselő választások eredménye: Katolikus néppártira esett 1,460,000, szocialistákra 1,341,000, ellenforradalmi pártira 614,000, kommunistára 500,000, keresztény történelmi pártira 360,000, szabadságpártira 305,000, politikai reformpártira 100,000 szavazat. A katolikus néppárt eddig is a legnagyobb párt volt. A szavazás eredményeként a parlament 100 képviselői mandátumából 32-t a katolikusok, 29-et a szocialisták és 10-et a kommunisták szereztek meg.

Tüntetés Bukarestben

Bukarest, május 17. Pénteken egy csoport diák tüntetett a királyi palota közelében, az őrszemélyek és kommunista jelszavakat kiáltottak. A tüntetők büntetést kaptak az arra járó zsidókat. Végül ellentüntetők jelentek meg és a rendőrség segítségével szétvárták a fasisztákat.

Hat éves zenei tehetség

Nem mindennapi zenei tehetségre hívták fel figyelmünket. A debreceni Zenedében tanul zongorán Tóth Marika 6 éves kislány. Még nem jár iskolába, de a zenedének már második osztályát végzi. A múlt év novemberében írták be szülei a Zenede ovodájába, ahol pompás muzikálitása felhívta Sillágyi Ella tanárnőnek. Felfedezte a kislányban a rendkívüli képességet, megkezdte zongorán tanítani és a gyerek három hónap alatt elvégezte a zeneiskola I. osztályának anyagát, júniusra már a II. osztály anyagából tesz vizsgát. Pompás taktusérzék, finom érzés, őszinteség jellemzi játékat. A kis Tóth Marikában nem mindennapi tehetség bontogatja szárnyait.

A legszébb felhőnámúk, citrand ponyvák, dresszek hozott anyagból is Koller Edéné felhőnámú szabójában készülnek. Batthyány-utca 9.

Bomba robbant Rómában

Róma, május 18. A királyi színházban bomba robbant felővél azután az ülés után, amelyen felszólalt Parri volt miniszterelnök, valamint Saragiat volt párisi nagykövét.

A Helyi Vasút új díjszabása

A városi tanács hozzájárult a Helyi Vasút kérelméhez és a villanyáram nagymennyű felmérése folytán drárább lesz a vitéldi is a vonal és átszállójege 60 millió pengő, a szakaszjege ára 40 millió pengő.

Statárium helyett rendes bíróság

A debreceni rögtönítélőbírósg szombaton reggel ülést összehívott. A vádlottak Asztalos Lajos és Hajdu Pál bűnügybajomni legények, 20-21 évesek, akik május 7-án éjféli 11 óra után behatoltak Nemcs János gazdálkodó házába és a padlást, kamrát feltörték és onnan egy zsák búzát, egy zsák árpat és 25 kiló fuom lisztet vittek el. A búzát azonban titokban elszórták és a nyomok után haladva másnap reggel elfogták a tetteseket. A vádlottak beismeréket tettük. Azt állítják, hogy ittas fejjel követtek el a cselekményt. A tanúk ezt igazolták. Fényes Jenő védő kérte annak megállapítását, hogy ki volt-e hirdere Biharagybajomban a statárium. A rögtönítélőbírósg ezután kihirdette határozatát, mely szerint az ügyet átteszi a rendes bírósághoz.

Elítéltek a MUNE társelnökét

A budapesti népbíróság dr. Vida Gyulát a MUNE volt társelnökét, mert minden kénszer nélkül belépett a MUNE-be, tehát fasiszta, vagyis demokráciellenes szervezetben tevékeny működést fejtett ki és a demokráciellenes hírvetés szolgálatába szegődött és ezért tíz évi fegyházbüntetéssel sújtotta.

Pigniczky István
chronometer és műórás
Órajavítás
Árajóváltás
Piac-u. 69. Megfeházzál szemben.

SZÍNHÁZ

Derschatta József és Heller József érdekes, eredeti operettjének a napokban tartották meg a sajtóbemutatóját, mely átűgő siker jegyében folyt le. Derschatta mester friss, melódizáló, pompás muzikálai ízei eszményt jelent újabb operettirodalomunkban. Szébbnél-szebb zenészmunkákkal fizeltte tele az operett, melynek fordulatos, érdekes szövegegyvél friss, dallamos dalszövegegy Heller József írtja. A darabnak, mely iránt egyik fővárosi színház igazgatója melegen érdeklődik, nagy sikert ísölünk.

A VABÁZSKERINGŐ

c. Strauss operettje újja fel a Csokonai Színház, főszerepben Mátai Mária, Kőrössi Anni, Nagy Béla, Szabó Samu és Csengeri Aladár. A nagydobos Fifi szerepét Ujvárossy Kató játsza, míg a hegedűs Anesij Nagy Erzsébet, aki a Férjem a glózemben és Csókról csókra operettekben hatalmas sikert aratott és ezúttal is hálás szerephez jut.

MOZIK MŰSORA

APOLLO MOZI. A jég hátán is megélünk. Amerikai vígjáték: Lon Costello. Bud Abbot. Előadások: 1/4, 1/6, 7 órákor. Vasárnap délután 11 órákor is.
PETŐFI MOZGÓ. Második új demokratikus magyar film: Az aranyóra. Szörényi Gázon és B. Bési a főszerepben. Új amerikai híradók. Előadások: 1/4, 1/6, 7 órákor. Vasárnap d. e. 11 órákor is.
METEOR MOZI. Egyetlen éjszaka. Pierre Blanchard. Kísérőműsor. Szombaton 1/6, 7 órákor. Vasárnap 2, 1/4, 1/6, 7.

Hörcsögbőröket
legmagasabb napi áron veszek. Férfi, női ruhaanyagért órnát órnák, kikészíték.
KATONA VILMOS szőcsmester
Simonyi u. 2.

Vállapok, sapkák, rangjelzések
Honvédség, Rendőrség, vasutasok részére. "EGYENRUHÁZAT"
Piac-utca 56. szám.

Otszáznegyven debreceni család szeretne a Dunántúlra áttelepülni

A jelentkezők nagyrésze sohasem foglalkozott földműveléssel

A földreform után nagy feladat elé állította a kormányzatot a telepítés kérdése. Ebben a vonatkozásban rendelt is jelent meg, amely szerint a telepítés a nagyobb számú földműveléssel átköltöztetése mellett életképes gazdaságok alapítását célozza.

Az áttelepítés egyik fontos szakasza a dunántúli telepítés lebonyolítása, ahol a kitelepítendő svábok helyére magyar telepeseket költöztetnek. Ez a munka már hónapok óta országsszerű folyik a Debrecenben a napokban zárul le a jelentkezők határideje. Ebből az alkalomból felkerestük Dajkó Imrét, a Telepítési Bizottság helyi vezetőjét, aki kérdéseinkre a következő felvilágosítást adta:

— Az áttelepítés helyi megszervezése már március közepén megindult volna, akkor azonban a Népgondozó Hivatal kiküldöttje különböző fórumok meg nem értése miatt nem tudta munkáját elvégezni. A munka ekkor megszakadt, viszont az áttelepülni kívánók számaival keresték fel a Népgondozó Hivatalt, hogy kezdje meg az ezirányú munkát.

— Az áttelepítés helyi megszervezését az Országos Földbirtokrendező Tanács egyik főosztálya végzi. Debrecenben két hét óta folyik az összejárás. Szombaton lezárult a jelentkezés határideje, de még napokba kerül, amíg a rengeteg anyag feldolgozása is befejeződik. Remélem, hogy már a jövő hét közepén fel tudjuk terjeszteni munkánk eredményét. Most is kérem a jelentkezőket, hogy ügyük elintézését várják türelemmel és ne zaklassák a Földbirtokrendező Tanácsot.

— Hány ember jelentkezett Debrecenben és milyen foglalkozásúak?

— Otszáznegyven debreceni telepesejelölt fordult kérelmével hozzánk. Ebből 150-180 család foglalkozik csupán földműveléssel, a többiek a másfoglalkozásuk köréből kerültek ki.

— A megyéből áttelepülni szándékozókat is itt veszik számba?

— Nem. Minden faluban vannak összejáró és kivizsgáló bizottságok. A községekben a helyi Földügyelő Bizottságokra vár az áttelepítő munka megszervezésének feladata. Eddig tudommal tíz hajdúmegyei község nem végezte még el ilyen irányú munkáját.

— Egyébként az ország minden vidékén működnek áttelepítő bizottságok. Véleményem szerint Heves, Szabolcs és Hajdú megyéből jelentkezők a legtöbbek.

— Hová mennek a telepesek és mikor indulnak?

— A telepesek elhelyezése általában folyik az év eleje óta. Minden valószínűség szerint százszekrényre lesz szó, amire az áttelepítés befejeződik. Hogy ki hova kerül, azt nem tudjuk megmondani pillanatnyilag, hogy mikor, az a sváb kitelepítés ütemétől függ. — A két telepítés ugyanis párhuzamosan folyik.

— Olyan híreket hallottunk, hogy a magyar kitelepítettek között számos oda nem való elem akad, akiket korántsem a föld szeretete, vagy a földművelés iránti vágy hajt a Dunántúlra. Erről kérünk valami felvilágosítást.

Dajkó Imre udvariasan kitér a kérdésről.

— A dunántúli telepesek között számos bácskai telepes parasztságból van, akik minden dícséretet megérdemelték. Minden földet megművelnek, még a ház körüli füves földdarabokat is. A kapott javakat nagyon megbecsülik.

— Mit kapnak az áttelepítők?

— Földet, házat, bútort, mezőgazdasági felszerelést, állatokat.

— Ingyen kapják mindezt?

— A térítésre vonatkozóan a kormány a jövőben fog intézkedni.

Es végre meg egy kérdést: — A rossznyelvek szerint bizonyos pártoldaltól nyomást gyakorolnak az áttelepítő bizottságokra és mindentalan beavatkoznak az áttelepítés munkájába. Merre felel ez a valóság?

Dajkó Imre sacrtárja a kezét, aztán leereszt. Mosolyog. Aztán azt mondja: — Nem. Diplomátikus ember...

Gazdálkodók beszolgáltatási kötelessége

A gazdálkodókról a beszolgáltatási kötelesség megállapítása végett gazdálajstromot kell készíteni. Erre a célra minden gazdálkodó köteles a művelésben álló föld adatait bevallást benyújtani abban a községben vagy városban, amelynek területén a föld fekszik. Akinek tehát több község (város) területén van földje, minden községben külön kell bevallani az ott fekvő földet.

A bevallást az köteles megírni, aki ténylegesen gazdálkodik, akár mint tulajdonos vagy hasznélvező, akár mint bérlet vagy felelősérv.

A Debrecen város területén fekvő földeket azok tényleges

művelői a Gabonabrodában (Sas- u. 3) kötelesek az egyenlítő 2 millió pengőért kapható nyomtatványon, legkésőbb május 28-ig benyújtani.

A 12 éven aluli gyermekekkel a bevallási nyomtatványon a lakóhely szerint illetékes közéletnevelési körzeti irodák beszojtják, vidéken lakók a gyermekek születési bizonyítványát kötelesek felmutatni.

Ismételnem felhívom a gazdálkodókat a bevallás sürgős benyújtására, mert a rendelet értelmében a szükséges adatokat a munkások költségére a helyszínen fogja a Gabonabrod felvenni.

Polgármester.

Utban az új magyar középiskolai oktatás felé

Beszélgetés Nagy Miklóssal, a debreceni tankerület új főigazgatójával

A debreceni tankerület élére országosnévű, kiváló pedagógus került néhány hete Nagy Miklós főigazgató személyében. Az új főigazgató legutóbb a szegedini református gimnáziummal folytatott értékes munkásságot. Hívatalában a „DEBRECENI” munkatársának érdeklődésére a várható tanügyi reformokkal, a debreceni pedagógiai helyzetével kapcsolatban a következőket mondotta:

— Ma még kissé korainak tartom debreceni viszonylatban ezekről a kérdésekről beszélni. Pár hét múlva, amikor összehívom a pedagógusokat, hogy részletesen megbeszéljük az általános és helyi tanügyi kérdéseket egyaránt, az ott nyert részletes tájékozódás alapján készítek tájékoztató anyagot a sajtó útján.

„LISTEN HOZTA TANÁR ERŐ”

Budapesten a most befejeződéshez közeli tanévben a tanárok nagy részét helyezték a diákszállók esetében az úgynevezett „környezettanulmányokra”. Szisztematikus munkával foglalkoztatották a tanulóit otthonában, ami nemcsak a tanár és tanuló közötti viszonyt tette közelebbé, hanem a tanár a környezettanulmány alapján szociográfiai képet gyűjtötte a tanulókról, sok tekintetben kiértesíthette a róla az iskolában kialakult képet. Ez a szociográfiai adatgyűjtés a fővárosban rendszeresen folyik. Kérdést intéztünk Nagy Miklós főigazgatóhoz, hogy a debreceni tankerületben is indult-e hasonló munka.

— Vidéken egyáltalán nem új ez a környezettanulmányozás, amit az idén a fővárosban felveszünk, kartotékrendszerrel folytattak. A tanárnak egyik törekvése, hogy

minél mélyebben pillantson be diákja életébe, hogy egyéni körülményeit a tanítás, nevelés eredményességét fokozza. Természetesen a jövőben nálunk is fokozottabban és rendszeresen megindul a környezettanulmányozás, amit eddig a tanárok nagy elfoglaltsága, munkával túlszolgálati akadályozott egyes helyeken.

A TANKÖNYV-PROBLÉMA RENDEZÉSE

— Általában a tanítás eredményességét mind jobban fokozni fogja a helyzet tendenciája. Tanárnál és tanítványnál egyaránt alapfeltétel ennek a nyugodt, hétközi és biztos élet, amit a háborús esztendő zűrzavara meglehetősen felborított, összekuszált. Igen a téren javulás mutatkozik és további javulás várható, ami a tanítás és tanulás eredményében is visszajelképezik.

— Az egyik legsúlyosabb pedagógiai problémára, a tankönyvkérdésre tereljük a szót.

— Az új tanévre sok tankönyv jelenik meg úgy állami, mint egyházi kiadásban. A jelenlegi tankönyvhiány, mely bizony megnehezítette, sőt veszélyeztetette a tanítás menetét, nagyrészt megszűnik. Egyre több, a mai követelményeknek megfelelő tankönyv kerül ki.

A TERMÉSZETBENI TANIDJ

A tanulók szociális helyzetéről beszélünk. Arról, hogy a sok elméletből, mely a középiskolai oktatás, miként a legkésőbb rétegek számára lehetővé válásáról szólt aránylag kevés valósult meg gyakorlatban az elmúlt évben. Szóba kerül a tanulók egyik legfőbb vitatott problémája, a természetben fizetett tandíj ügye is.

— A helyzet javulásával megszűnnek ezek a problémák is, ami egyébként eddig sem volt szabad, hogy túlzott problémát képezzen. A helyzet ugyanis az, hogy egyik rétegnek, a termelőnek egyáltalán nem volt néhez a természetben tandíjat fizetni és ha számításba vesszük azt, hogy 1 kg szalonna békében 1.40 pengő volt, ilyen olcsón soha nem tanulhatott valaki. Annak a rétegnek pedig, amelyik maga is vásárolja ezeket a cikkeket, nem kellett természetben fizessen az is, akinek magának is drága pénzen kellett volna megvennie azt. Általában ezt az egész dolgot úgy kell felfogni, mint lényegszerehelyeztet. Választani kellett: vagy éhen pusztul a tanár, vagy egyrészt a tandíjnak természetben kell beszélni. A tanárok örültek volna legjobban, ha nem lett volna szükség ennek bevezetésére.

— A természetben fizetett tandíjat fizetni és ha számításba vesszük azt, hogy 1 kg szalonna békében 1.40 pengő volt, ilyen olcsón soha nem tanulhatott valaki. Annak a rétegnek pedig, amelyik maga is vásárolja ezeket a cikkeket, nem kellett természetben fizessen az is, akinek magának is drága pénzen kellett volna megvennie azt. Általában ezt az egész dolgot úgy kell felfogni, mint lényegszerehelyeztet. Választani kellett: vagy éhen pusztul a tanár, vagy egyrészt a tandíjnak természetben kell beszélni. A tanárok örültek volna legjobban, ha nem lett volna szükség ennek bevezetésére.

ÓRIÁSI A TANULÁSI VÁGY

A továbbiakban a tankerületnél érdeklődünk az érettségik és tanúvázárás időpontja felől. Az állami középiskolákban a szénaszín miatt az előző 175 tanítási nap úgy jön ki, hogy július 13-án lesz érettségik, a református középiskolák június közepén végeznek, a katolikus középiskolákban júni. 3-7 között lesz érettségik, a fő és más kereskedelmiben július 17-én kezdődik a ref. tanítóképzésben június 17—19-én képezik. Dr. Karácsony Sándor és dr. Nánay Béla elnökölésével.

Érdeklőse a most véget érő tanévnek, hogy a középiskolások létszáma felemelkedik a békeévekét. Óriási a tanulási vágy, mely ha a középiskolák kapuit mindenki számára megnyitja, reformok gyakorlatilag is megvalósulnak, tovább növekszik.

ALTALÁNOS ISKOLA ES A DOLGOZÓK ISKOLÁJA

A vége felé közeledő tanév egyik érdekessége volt az általános iskolák bevezetése, mely új alapokra helyezte az oktatást. A különböző iskolatípusok: a polgári és gimnázium első osztálya és elemi V—VIII. osztálya helyett egyesítésével azonos tanterv mellett tanulhat 6-14 éves koráig mindenki, ami által minden gyermek egyenes utján fejlődést kap s a pedagógia hozzájárul a társadalmi tagozódás egyik legjelentősebb részévé, lefontosabbá. Ebben az iskolai évben az általános iskola I. és V. osztálya nyílt meg. Az I. és V. osztály, az V. osztály pedig a gimnázium és polgári iskola első és elemi iskola V. osztálya helyett. Összel már az első hat osztály működni fog az általános iskolának melyben egy szabadfoglalkozási ipari vagy mezőgazdasági tárgy és nyelvek között választhat a tanuló. Orsz. angol, francia, német, vagy latin nyelv közül is lehet választani s a zene is tantárgyak között szerepel. A kísérleti évben a tanulók legtöbbször szabadfoglalkozás helyett valamelyik nyelvet választotta. Meglepő, hogy sokan választották elő nyelv helyett a latin. Az általános iskolában övendetés a magyar órák szaporodása, heti hat órában tanítják. Az általános iskola tanterve egy gyakorlatiasabb és időszerűbbé tett gimnáziumi tantervvel azonos. Most folyik internátusok szervezése, hogy a legkisebb helyeken is felállításra kerülő általános iskolával minél több tanuló lehessen a középiskolai oktatásba bekapcsolni és a nyár folyamán történik meg a tanárok átképzésének tantervéhez.

Az idén lesz az első érettségi Debrecenben a dolgozók iskolájában is. Ennek érdekessége, hogy

Bors Kálmán és Zsibrita Flórián

mlakatosmesterek vasparti műhelye, a Városi-nyomdával szemben levő és a Bőszörményi útból nyíló

Kalotaszeg-utca 7. sz. alatt. Elvállal minden a lakatos szakmába vágó munkát, továbbá Wertheim páncél penaszekrények és öszeroncsolt kasszák nyitását, javítását, átalakítását, mindennemű kulcsok készítését teljes szavatossággal.

ha valaki autódíktaként megszerzte a középiskolai tudást és le tudja róla a vizsgát tenni, egyenesen a nyolcadik osztályban kezdheti a középiskolát és egy év alatt érettségit tehet.

A gázszolgáltatás időpontja

Az utóbbi időben a gázszolgáltatás terén korlátozások voltak. A Világítási Vállalat azt igyekezte kikérni a korlátozások révén, hogy a város minden részén egyforma erősségű legyen a nyomás és egyformán részeseüljön a gázfogyasztásban minden előfizető. A múlt hét a kísérletek hete volt és a leszárt tapasztalatok eredményeképpen a gázszolgáltatás új időpontja a következő. Gáz lesz reggel 6—9 óra, délben 11—4 óra és este fél 8 és fél 11 óra között.

Most vegyen kerékpárgumit, mert jövő héten úgyis drágább lesz. KATZ Piac-u. 43. II. em.

Napvédő szemüveg különbözőességek KLEIN LÁSZLÓ látszerésztől Piac-u. és Simonffy-u. sarak.

Ballon kabát férfi ruha női kabát szövet belésáru Vágó Sándor Piac-u. 33. Széchenyi-u. sarak.

Aranyért, ezüstért, brilliáért magas árat ér el Stassik Lajos ékszerésztől, Piac u. 56.

Mielőtt arany, ezüst, brilliáns ékszerét eladja, mutassa meg Szelecsényinek Sas-u. 2.

Elegánsan akar járni? Készíttesse ruháját Bernáth Lajos úri és egyenruha szabómesternél pénzért, fáért, élelmiszertért sth. Arany János és Piac-utca sarak, I. emelet.

Divatcipő

ujdonságok

JAKUS-nál

Kossuth-utca 1.

PERMETEZŐGÉPEK

JAVÍTÁSA, ÁTALAKÍTÁSA, EREDETI „VERÉB” féle SZORÓFEJEK

a kiváló permetezőőről 51 év óta közismert

VERÉB ISTVÁN

cég műhelyében DEBRECEN, SZAPPANOS-UTCA 10. szám. ALAPÍTVÁ: 1895 évtben

Az első világháború utáni szanalás és a pengő húsz évvel ezelőtti születése

Magyarország ujabbkori történetében másodszer fordul elő, hogy az infláció megrendíti a gazdasági élet pilléreit. Az első világháború után bekövetkezett a korona bankjegyek romlása, mert az Auszriától függetlenné vált Magyarország és a többi utódállamok megosztózkodtak az Osztrák-Magyar Bank vagyonán s amíg ez a nagy felszámolás megtörtént, szükségessé vált az új államok kiadásainak fedeztetése a pénz szaporítását végrehajtani. Hogy milyen értékálló jó pénz volt a korona, mutatja egy 1912. évi statisztika, mely szerint a régi monarchiában 32 és fél millió volt a lakosság száma s csupán 3400 millió korona volt a pénzforgalom. Ez alapon a fejkvóta 50 koronát tett ki. — Csonka Magyarország 7.9 millió lakosára az 1920-as évek elején már 386 koronára rugott a fejkvóta a bankok szaporodásával. 1921. évben az utódállamok mind lebélyegezték a koronát, Magyarország is és ekkor az Osztrák-Magyar Bankot felszámoló bizottságnak 8500 milliónyi összeget jelentett be, mint amely pénz az országban forgalomban van.

Az egykor jó korona egyre romlott. 1919. október havában Zürichben 400 koronáért még 5.95 frankot adtak. 1920 februárjában 2.30 frankot. 1921 december végén 0.76. 1924-ben pedig 0.00066 centimeert ért a korona Svájcban.

A Népszövetség pénzügyi bizottsága az európai háborús országok pénzügyi helyzetével többször foglalkozott. 1923 decemberében Magyarország kerül sorsa a bizottság engedélyt adott a Magyar Nemzeti Bank felállítására, de kimondta azt is, hogy 1926 június 30-ig egyensúlyba kell hozni az állami költségvetést oly módon, hogy ez idő után a folyó kiadásokat infláció, vagy kölcsönök nélkül az adóbevételekből kell fedezni. Addig is a Népszövetség újáépítési kölcsönt nyújt, melynek bizonyos meghatározott magyar jövedelmek képezik zálogát. Célja, hogy fedezze a mutatkozó nagy deficitet s véget vessen a fedezetlen bankjegyek további kibocsátásának, míg a költségvetési egyensúly helyreáll.

Ez volt a szanalási időszak kezdete és alapja az ország pénzügyi talpraállásának.

Most, hogy a felszabadult Magyarország újra a gazdasági megújulás küszöbéhez ért és a legkomolyabb munka indult meg a jó pénz megteremtésére, nem lesz érdektelen, ha vissza forgatjuk a pengő megszületésének részleteiről készült filmet. Miután a külföldi államok tanácsa, a Népszövetség megadta az új magyar pénz megteremtésének módzatait a nemzetgyűlésen 1925 október 27-én nyújtotta be Korányi Sándor pénzügyminiszter a pengőérték megállapításáról és az ezzel összefüggő rendelkezésekről szóló törvényjavaslatot, amelyet a Ház két ülésen letárgyalta s az máj 1925. évi XXXV. tc. létezőtt. A törvény tehát megvolt, de csak 1927 január 1-én lépett életbe, amikor már a pengő is forgalomba került.

Ez a törvény néhány szakaszból áll csupán. Sok minden van benne, ami megvalósult, csak egy maradt el a törvény végre-

hajtásából: az aranypengő. Bár a törvény 3. és 4. §-a előírja a 20 és 10 pengős aranyérmék veretését, erre a pengő egész túndókló pályafutása alatt nem került sor.

Volt aranypengőnk papíron, de valóságban senki se látott ilyet széles e hazában. A 11. § az 1 pengős ezüstpéncz veretését 45 millió darabban szabta meg, míg a nem nemes fémből készült 50, 20, 10, 2, 1 filléres érmeiből 30 millió pengő értéknek megfelelő mennyiséget írt elő.

A törvény megalkotásától számított egy év alatt készültek el a pénzveréssel és a 100, 50, 20 és 10 pengős bankjegyek kinyomtatásával. 1926. év őszén jelent meg a pengőtörvény végrehajtási utas-

sítása, amely a forgalomban lévő koronabankjegyek átváltását állapítja meg. Az arányt a dollárhoz alakították 12.500-as osztószámmal. Ezer korona 80 pengőt ért. Az új pénzt 1926 december 20-ika után már kibocsátották s ujvére a kötelező pengőben való számítás minden zökkenő nélkül simán életbe lépett.

A pengő január 1-én tölti be életének 20. évét. Kár, hogy 18 éves kora után kapott súlyos betegség. Minden reményünk megvan rá, hogy a bajt kiheverje még ez év őszén, amikor mint új-pengő tökéletesen regenerálódva, a népi Magyarország értékálló pénze mindnyájunknak örömet és boldogulást fog jelenteni.

(b. s.)

Parasztnapot rendez jövő vasárnap a Parasztszövetség debreceni szervezete

Május 26-án, vasárnap impozánsnak ígérkező megmozdulást rendez a város és a tanyavilág parasztsága a Magyar Parasztszövetség debreceni szervezete keretében.

A parasztnapot tisztújítással egybekötött nagygyűlés vezet be, amely délelőtt 10 órakor kezdődik a Kossuth szobor előtti téren. Ez a nap nem csak azért nagy jelentőségű a debreceni parasztság és a Szövetség életében, mert a következő három évre megválasztja vezetőit hanem, mert a közgyűlésen állástfoglalnak a parasztság időszaki kérdéseiben is. A közgyűlés tiltakozni fog a legutóbbi beszolgáltatási rendeletben előírt beszolgáltatási módszer ellen, amelyet a parasztság magára nézve sérelmesnek tart. — Tekintettel a fontos gazdasági kérdésre, a Parasztszövetség hívó szóval fordul a város a tanyavilág parasztságához, hogy pártkülönbség nélkül minél nagyobb tömegben vegyen részt a közgyűlésen. Gyülekezés fél 9 órakor a Nagytemplom előtti téren, ahonnan

szervezetten vonulnak fel a résztvevők. A közgyűlésen a tisztújítás után felszólal és beszédet mond Kiss Sándor nemzetgyűlési képviselő, a Parasztszövetség országos igazgatója. Közvetlenül a nagygyűlés után a Szövetség irodalmi bemutatót rendez a Csokonai Színházban. Az előadás a paraszti kultúra legszebb gyöngyei kerülnek bemutatásra. A szereplők között találjuk Tamási Áron, Szabó Pál, Kelemen Sándor neveit, akik mellett a Szövetség fiataljai fognak fontosjelenetű bemutatni. A műsort: Ady és Sinka fogják kiegészíteni. Megnyitót mond a Parasztszövetség központi kiküldöttje. Az előadásra jegyek elővételben csütörtöktől a Szövetség debreceni központjában (Püspöki palota I. e. 16.) váltakozóan.

A parasztnap műsorát este 8 órai kezdettel az Arany Bika nagyteremben rendezendő májusi táncmulatság zárja be, ahol a parasztság megmutatja, hogy lehet magyarul is mulatni.

Ma megnyílik a nagyerdei strandfürdő

Lepedőért, törülközőért pokrócért lehet kabint és strandbérletet váltani.

A nagyerdei nyári fürdő ma, vasárnap, május 19-én megnyílik, nyitvatartási ideje a következő: reggel fél 8 órától este 6 óráig. A nyári fürdő megnyitásával kapcsolatban a termál- és kádfürdő nyitvatartási ideje megváltozik, a kád és termál nyitva reggel fél 8-tól 12-ig és délután 2-6 között, vasárnap 7-12 között.

A strand és kádfürdő díját újból szabályozta a város. A fürdőárai: napijegy felnőttek 50 millió, gyermekek 40 millió, kabintjegy családoknak külön 40 millió. A termálfürdő díja 50 millió, kád 60 millió, masszázs 30 millió.

Kedvezményes jegyeket, valamint havi és idénybérletet pénzeri nem szolgáltat ki a város.

Ugyanakkor újajta idénybérletet nyit meg a város. Egy pokrócért egy idénybérletet, egy lepedőért egy idénykabintbérletet, egy törülközőért 42 darabot álló fürdőjegyet ad a város a jelentkezőknek, de csak korlátolt számban. Így csak 40 kabintbérlet lehet, 50 darab fürdőbérlet és 100 darab fürdőjegy és azokat a je-

lentkezős sorrendjében adják ki. Természetesen a csere tárgyat képező lepedő, pokróc, törülközőnek kifogástalannak kell lenni, folt, stoppolás nem lehet rajta és tisztának kell lennie.

A Parasztszövetség hírei

Felkérem a városi körzet nyugati csoportjának tagjait, hogy f. hó 19-én délután 5 órakor a Szövetség hivatalos helyiségében csoportalkító közgyűlésen jelenjenek meg. — Felkérem a városi körzet keleti csoportjának tagjait, hogy f. hó 19-én délelőtt 9 órakor a Szövetség hivatalos helyiségében a szokásos heti csoport gyűlésen teljes számban jelenjenek meg. — Felkérem a Szövetségnek azon tagjait, akik kendertermelésre felneveltek, hogy a jegyzeti kendermag mennyiségét minden körülmények közt vegyék át és vessék el, mert különben súlyos anyagi felelősséget vesznek a nyakukba. Aki eddig nem jelentkezett kendertermelésre az is kaphat Szövetségünkben kendermagot. — Értesítem a Szövetség tagjait, hogy a sertés-szérum megérkezett. Aki a sertés-szérum számútanatani akarja jelentkezze 20-án reggeltől a Szövetség irodájában. — Igazgató.

A Parasztszövetség felhívja a cukorrépaág termeléssel foglalkozni kívánó tagjait, hogy a cukorrépa-nyamag átvétel végett folyó 20-án délelőtt okvetlenül jelentkezzenek a Szövetség irodájában.

Le a kalappal

az előtt az igazság előtt, hogy az emberek 90 százaléka nem tudja, hogy az emberi önértéket és szabadságot mennyire megáldozó és sértő szokásnak a maradványa a kalaplevételes köszöntés. Eppen ezért, már előljáróban javasolom, hogy amikor embertársainkat köszöntjük, a kalap ugyanúgy maradjon csak szépen a fejünkön, mint ahogy a kabát, kesztyű és cipőnk is a helyén marad.

Ugyanis annak idején, amikor még a rabszolgaság divott — sőt még most is rossz szokásaink rabszolgái vagyunk — akkor a rabszolgáknak hajlat, frizurát viselniük nem volt szabad. A kopaszra nyírt fej volt az ismerhető jelük.

Tehát hajukat le kellett nyírni. És hogy ez megtörtént, bizonyos időközökben — hetenkint egyszer — meg kellett lenniük uruk és parancsolójuk előtt s lehajtott fejükkel kalapjukat levéve, tar koponyájukat megmutatva „alázatos szolgául vagyokkal” kellett köszönteniük őt.

Most kérdem a m. t. és felvilágosult embertársaimtól, hogy intelligens és szabad polgárokra nézve nem e megalázó — akár tudatlanságból, vagy önérték hiánya folytán — egy ilyen szégyenletes intézményre emlékeztető módon üdvözlőmbertársainkat?

Azt hiszem, felesleges ismeretnem a munkaadó és munkavállaló egymáshoz való viszonyát, amelyet szabad akaratból megkötött szó vagy írásbeli egyezés szabályoz. Tehát sem „arabjai”, sem „alázatos szolgái” nem vagyunk senkinek. Ennek még a föltevése ellen is minden önértetes embernek tiltakoznia kellene, nem pedig hogy „tar” vagy frizurás koponyánkat mutogatva és „alázatos szolgája” vagy „alászolgája” köszöntéssel azt másokkal elhívtetni.

Minek azt a szerencsétlen kalapot billegtetni a fejünkön? Miért nem vesszük le a nők is, ha visszaköszönnek? Vagy miért nem kapjuk le hamar a cipőnket, vagy kabátunkat és azzal integetünk? No ugy-e? Milyen komikus is lenne. Azután miért mondjuk, hogy „kezet csókolom”, ha nem tesszük? Ha pedig megteszük, miért kell mondani is? Szerintem, ha a nők már kiharcolták maguknak az emancipációt, az egyenrangú és joguságot, akkor — az elfoglult szerelmesektől eltekintve — csak az Isten után az elsőt, a drága édes jó anyánkat és apánkat illeti meg a kézcsók. Másokkal szemben sok más módon is kifejezhetjük tiszteletünket.

A sok fölösleges kesztyűs és nem kesztyűs kézfogásról nem is beszélek. Arról sem sokat, hogy milyen komikus volt körülbelül 30-40 évvel ezelőtt külföldön egyes helyeken — bemutatkozás vagy találkozáskor — nyujtom kezem és várok. Majd érdeklődésükre megmagyarázom, hogy mit akartam. Értelmetlenül reánnézve kérdezték, hogy miért kell ezért a kezünket fogdosni? Miért kelljen ezzel is zavarnunk egymást és tollat vagy szerszámot letenni a kezünkbe?

Hát erről azután ugysem tudnánk egyhamar leszokni! És mennyi sértődés lenne belőle, ha — véletlenül — én nem nyujtanám a kezem? (Még szerencse, hogy az ostoba párbajozásról — ami sportnak igen szép és nemes — olyan radikálisan leszoktattak bennünket.)

Hát elég volt Uraim! Ugyis eléggé komplikált a mi életünk. Ott célszerűsítünk és egyszerűsítünk rajta — mint korszerű és felvilágosult emberek — ahol módunkban van és lehet. Vesszük le a fölösleges sallangokat! Hagyjuk csak fejünkön a kalapot, kezünkön a kesztyűt és köszöntsük mindkét nembeli embertársainkat egyszerű és szép magyaros Jó reggelt! Jó napot és Jó estét!-tel Adjon Isten!

Ezzel a kalaplevétel ellenséges egyesületét is megalapítom. Nincs elnök, tisztikar, sem tagsági díj. Aki egészséges kezde ményezésem magáévá teszi, az fajli, vallási és társadalmi állásra való tekintet nélkül lépjen be az egyesületbe. Helyiség a nagyvilág.

Eleinte talán egy kissé zsenben leszünk, de ha megtudtunk már szokni annyi rosszat is, miért ne szoknánk meg a jót, a célszerűt és ennőlfogva helyeset is.

N. Maj.

Rablótámadás a Hunyadi-utcán

Horváth Ede debreceni lakos bejelentést tett a rendőrségen, hogy 18 éves leánya, Horváth Mária rejtélyes körülmények között eltűnt. A fiatal lányt két nappal később eszméletlen állapotban megtalálták a Hunyadi-utcán egyik romépület pincéjében. Mikor magához tért, elmondta, hogy ismeretlen tetesek megtámadták, leütötték és kirabolva a romépület pincéjébe hurcolták, ahol eszméletlenül hevert, amíg rá nem találtak. Az ügyben a rendőrség megindította a nyomozást.

Fúrottkút földben
levő csövét megvesszük vagy részibe kiszedjük. Kútúrát, javításokat vidéken is vállalunk.
Szilvási kútúrómester
Kar-utca 24. szám és
Kiss kútúrómester
Nyil-utca 117. szám.

Divat cipőt
Vágó Zoltán
cipőüzletéből.
Piac-u. 33. Széchenyi-u. sarok.

Szőlőkötöző zsinég
kender és imp. papírból kapható.
VASS zsáküzlet Piac-u. 6. Telefon: 106.

Új ruhája lesz, ha
ÁRPÁD
RUHAFESTÉKKEL fest.
Központi lerakat: Budapest, VI., Gróf Zichy Jenő-utca 35. szám.
Lerakat: Budapest, VII., Szövetség-u. 9.

ARANY beváltás
ENGEL ékszerésznél
Benyáts áruházban

Hogyan lehetne elérni Debrecen újjáépítésének nagyobbütemű megindítását

Az építómunkások vezetői részéről kaptuk az alábbi nyilatkozatot az újjáépítés fontos kérdéséről:

A debreceni építómunkások küldöttei az elmúlt hét folyamán Budapesten jártak az újjáépítés megoldásának tárgyában. Utjuk eredménye alapján tisztázódott a helyzeti és megindult, hogy a kormány jelenlegi súlyos gazdasági helyzetében nem áll módjában hathatós segítség nyújtása az építkezések megindítása terén. Egyedüli megoldás, ha a rendelkezésre álló erőket úgy összpontosítjuk, hogy azzal eredményes munkát tudjunk végezni.

Legközelebbi eszköz erre az újjáépítési közmunkavállalás. Az újjáépítési minisztériumban az államtitkárral folytatott megbeszélések alapján ezután a közmunkavállalás teljes összegeben itt marad Debrecenben. Ezzel egyidőben Debrecen város küldöttei is jártak az újjáépítési minisztériumban ebben az irányban hasonló eredményt.

Hídon utána jártunk a közmunkahivatásban a dolognak. Tudomásunkra adták, hogy 33 ezer közmunkára kötelezett van Debrecenben, ebből 33 ezer fizetésre, 10 ezer munkára kötelezett. A költségvetés 15 ezer adópengővel, figyelembe véve egymillió ötvenmillió adópengőt jelent havonta. Figyelembe véve egy szakmunkás és egy segédmunkás munkabéretét valamint az általuk bedolgozott anyagok árát, hetenként 3 millió adópengőbe kerül 3 ember foglalkoztatása. Ezzel együtt az építési munkákhoz szükséges anyagok árát, hetenként 3 millió adópengőbe kerül 3 ember foglalkoztatása. Ezzel együtt az építési munkákhoz szükséges anyagok árát, hetenként 3 millió adópengőbe kerül 3 ember foglalkoztatása.

Tekintve azt, hogy a város mérsékelt, cementhez és üveghöz előnyös áron jut hozzá, ez a létszám lényegesen emelhető. Ennek ellenére jelenleg 26 építőmunkást foglalkoztat a város. Hogy ez a tekintélyes összeg nem a rendelkezési céljaira használtatott fel, annak egyetlen oka, nem kezelték külön számlán a nem kamatozó, adópengőben nem egyenlő esak újjáépítési célra utalt ki a város ebből az összegből a helyreállítandó épületekre.

De baj van magával a váltás befizetésével is. Mindössze csak 25-30 ezer ember fizeti rendszeresen be a rá kirott közmunkavállalás összegét. A kollektív befizetés rendszerét jelentős és hasznos újítás volt, aminek eredménye multhónapi befizetésnél mutatkozott is. A múltban nem tartható nagyjavvelvű felelősség még mindig kibújnak a fizetési kötelezettség alól. Az utcabizalmiak fokozott ellenőrzésének megszervezését ezen is lehetne segíteni.

Segítene a megoldáson, ha az újjáépítési miniszter ur továbbmenően ahhoz is hozzájárulna, hogy a környék az újjáépítési közmunkavállalást Debrecenbe hívtatja be. A vidék nincs megromolódva úgy mint Debrecen, mivel az ország harmadik legjobban megsérült városa. Felirattal kelle fordulni az újjáépítési miniszter urhoz, hogy legalább a Hajdu megyében helyi közmunkavállalást Debrecenbe hívtatja be.

centbe fizessék be. Ez jelentős segítséget jelentene a város építésén.

Debrecen város újjáépítési programjában 6 városi bérház, 26 bérházi iskola, 13 óvoda, 38 külsőségi iskola van felírva. Ezen városi épületek helyreállítására mind igen fontos feladat, tekintve, hogy 12 lakást jelentene, ami a lakásínség szempontjából jelentős, másrészt 267 tantermet és hivatalos helyiséget jelentene, ami kulturális szempontból bír nagy jelentőséggel.

Az újjáépítéshez tartozna bombasérült házak használató anyagainak megmentése. Ez a bontási munkálatok megszervezésével volna lehetséges. Ma a helyzeti az, hogy lelkiismeretlen és felelőtlen elemek lopják és bontják ezeket a házakat, a ház-

12 évi és 10 évi fegyházbüntetésre ítélte a rögtönítélőbíró a homokkerti rablókat

A debreceni rögtönítélő bíróság pénteken este 9 órakor hirdetett ítéletet Gulyás Imre, ifj. Trencsényi Sándor és Fehér Zoltán homokkerti lakosok ügyében, akik a Homokkert rémei voltak, számos pszichológus ifonállást és lopást, rablást követtek el. Este fél 7 óratól 9 óráig tanácskozt a bíróság és este 9 órakor villanyfénnyel mellett nem eszakkon nagy érdeklődés mellett hirdette ítéletét. Gulyás Imre és Trencsényi Sándor rablás, rablás kísérlete és lopás miatt 12 évi fegyházbüntetésre, Fehér Zoltán lopás miatt 10 évi fegyházbüntetésre, Gulyás ifj. Trencsényi mint fiatalkorúak nem kaphatják halálos ítéletet, míg Fehérre nem bizonyult rá a rablás, csak a lopás. A rögtön-

Küldöttségjárás a városi tanács előtt

A városi tanács szombaton rendkívüli ülést tartott Végő Dezső helyettes polgármester elnöke alatt. Az ülésen megjelent Örg István főispán is. A városi tanács több küldöttséget fogadott, így a MÁV. műhelytelepi építkezésnél dolgozó asszonyok kiküldötteeit, akik a közellátás javítását kérték más női kiküldöttekkel együtt. Végő Dezső kihátasba helyezte, hogy a készlet arányában soronkívül utal ki a számukra többféle felmérésről, cikket és igyekszik az ellátást javítani. Majd a termelőbizottság bevonásával a sergéltszolgálati kötelezettség teljesítéséről tárgyaltak.

Hírdetmény a sertésbeszolgáltatásról

Felhívja a városi tanács a város érdekelt lakosságát, hogy az 1943. évre már most esedékes és a holdankénti kivétel alapján megállapított sertésbeszolgáltatási kötelezettségének haladéktalanul tegyen eleget.

Amennyiben jelen felhívás eredménytelen maradna, úgy a tanács a mulasztók ellen a törvény teljes szigorával fog eljárni ezen túlmenően a szükséges sergéltszolgálati kötelezettség teljesítését terhére és költségére a hatóság fogja felvásárolni. Városi Tanács

tulajdonosokat legtöbbször félrevezetik vagy becsapják s a kikerülő értékes építési anyagokat a feketepiac árain hozzák forgalomba.

Ennek megelőzésére egy központi hatóságilag ellenőrzött irodát kellene felállítani, mely szerény díjazás ellenében felbecsülné a romházak értékeit, hogy a háztulajdonos ne essék áldozatul lelkiismeretlen egyéneknek s maga az iroda is végezzen ilyen bontási munkálatokat és értékesítést a hatóságzat közösen megállapított árakon.

A már tervezetben meglévő új lakbéradó rendelet is gondoskodni fog egy bizonyos újjáépítési alapról, mely a háztulajdonosokat hozzásegítené az újjáépítési munkálatokhoz.

Fenti javaslatok végrehajtásával komoly építómunka várható meg Debrecen városában.

ítélő bíróság Gulyásnál enyhítő körülménynek vette beismerését, fiatal korát és az alkohól részbeni hatását, súlyosbítóknak, hogy rovtomult és a bűnhalmazatot. Trencsényinél enyhítő fiatal kor, beismerése, büntetlen előélete részbeni itassága, súlyosbító a halmazat, ugyanígy Fehérnél is ezt vették figyelembe. Azt nem állapította meg a bíróság, hogy bűnszervezetet alakítottak volna. Bűnösek mondták ki a vádlottakat a Czirinkó-féle rablás, Pocsai-féle rablási kísérlet és a Hajduné és Torjai-féle bor- és tyuklopás miatt. A vádlottak nagy megkönnyebbüléssel fogadták az ítéletet, amely ellen fellebezésnek helye nincs, így jogerős.

Gosztonyi Béláné képkiallítása a Déri Muzeumban

Debrecen művészeti életében érdekes eseménynek ígérkezik Gosztonyi Béláné festőművésznő május 26-án a Déri múzeum kiállítási termében megnyíló kiállítása. A kiváló képzőművésznő 14 vaszonnal, rézkarcokkal, rajzokkal vesz részt a kiállításon, mely a felszabadulás óta első komoly képzőművészeti megmozdulás Debrecenben.

Gosztonyi Béláné érdekes, eredeti tehetsége. Öletes kompozíciói, finom elgondolásai, megkapóan egyénl színhatásai mind egy értékes művész egyéniséget rejtálnak, aki mögött egyébként már sikereiben gazdag múlt áll. Nagybányán tanult 1917-18-ban Réji Istvántól s már ebben az időben a képzőművészet nagy igényeként könyvelték el. Tehetsége az 1933-ban Budapesten rendezett gyűjteményes kiállításán mutatkozott ki teljes egészében. Hatalmas siker volt az elmúlt télen rendezett fővárosi kiállítás is. Minden egyes festményén érzik az egyéniség, szentendrei, tatali tájképeit a debreceni katolikus templom képe és remek portréi tükrözik vissza legtökéletesebben képességeit. Debrecen közpömvészeti életének komoly gazdagodását jelenti Gosztonyi Béláné kiállítása, mely iránt már is nagy érdeklődés nyilvánul meg.

H I R E K

Ma két éve

töltötte be az akkori, fasiszta kormányzat a „Debrecen”-t. Egy pilanatra állunk meg az évforduló mellett és visszaemlékezünk: legnagyobb bűnünk az volt, hogy demokratikus elveket mertünk hirdetni. A helyi és fővárosi szélsőjobboldali sajtó ádázul követelte betiltásunkat és idézett cikkeinkből, melyekben demokratikus átalakulást sürgettünk.

Elnémíthattak egy időre, de az igazi szó mégis megmaradt.

És ime, az Irás szavaival élve, — amit akkor sötétben lehetett elmondani, ma fényes nappal hirdethetjük, amit akkor négy szemközt lehetett megvallani, ma a háztetőkről kiált-hatjuk:

Éljen az igazi magyar demokrácia!

Az adópengő május 19-től 10.900 pengő, azaz ezer adópengő egyenlő 10.9 milpengővel.

A Gazdasági Munkaközvetítő Hivatal felhívja az összes bér-csökkentő tulajdonosokat, hogy jelentkezzenek a csépléssel kapcsolatos munkásszervezők megköltése tárgyában, valamint hogy az ezzel kapcsolatos dolgokat megbeszéljék, egyben elzen keresszül a cséplési munkákat zökkenés mentesen biztosíthassuk. Jelentkezés május hó 20-tól 26-ig. Gazdasági Munkaközvetítő Irodában. Arany János-u. 2. I. em.

A ref. Dóczy polgári leányiskola cserkészleánycsapata a VI. cserkészkerület regőcsaportjának közreműködésével f. hó 22-én, szerdán 11. 5 órakor a Zenedi (Vár-u. 1.) dísztermében a Dóczy-intézet újjáépítése javára „Nagyasszonyunk” címen történelmi tárgyú színelőadást rendez, melyre az intézet és a cserkészlet barátai tisztelettel meghívja. Az előadásra beléptidij nincs. Önkéntes adományokat a nemes célra köszönettel fogadjunk.

Azon MÁV nyugellátottak, akik postai nyugdíjszelvényüket (cséklapp) még nem adták le Hanyadi-utca 9. szám 3-ik ajtó alatt, haladéktalanul tegyenek ennek eleget, mert ezek összedesését f. hó 22-én, szerdán lezárjuk. Összes MÁV nyugellátottak ugyanott azonnal jelentsék be, hogy tüzeő-nyugdíjrandóságukat hol óhaj-tják átvenni? Kérjük a közleményeket terjeszteni. — Szervező bizottság.

* Figyelem! Kettő hold földdel jutalmazom, aki domború tejhálmán nyomára vezet. Imertető jel: bútorok alján mely cakk. Péterfia-u. 4. 7. ajtó.

Munkavállalók bejelentése. Utójjára felhívja a Munkaközvetítő Iroda minden gazdaságban, mezőn valamint földmunkák terén dolgozó munkaadók figyelmét, hogy május 20-ig jelentsék be a nála dolgozókat, gazdasági eseti-deket is. Arany János-utca 2. sz. alatti, a Gazdasági Munkaközvetítő irodában. Ellenkező esetben a 100.800—1945. FM. sz. rendelet 6 és 7. paragrafusa értelmében a 18. paragrafus 2. pontját alkalmazva pénzbüntetéssel lesz bírsárolva.

A Zsidó Szövetséghez kövvelkező címekre érkeztek levelek Lelker Jakab rabbi, Ulmann Sándor, Katz Magit, Weisz Sámuel, Rosenbergné Lock Rózi, Kupfer Géza, Jenő, Székely István, Lantos Ödön, Lantosné Kasztl Valéria, dr Klein Imre és Budai Márton címére.

Szöllő- és gyümölcsfa
permejezőt a dokv, veszek,
cserélek és felelősséggel javítok.
Szabó Lajos gépiakos.
Új cím: Nap-utca 14.

— Szabad egyház szabad államban eladassorozathán folyó hó 19-én, vasárnap délután 5 órakor a Kollégium Oratóriumában dr. Makai Sándor egyetemi tanár a magyar református egyházak a kisebbségi sorban címen fog előadást tartani. Az előadás vita követi. Elsőnek hozzászól Dusizza Ferenc segédlelkész. A belépés díjtalan, valáskülönbség nélkül mindenki számára szabad.

A Földműves Szövetkezet összes csoportjának intézőbizottsági tagjait, valamint igazgatócsági tagjait felhívom, hogy 19-én, vasárnap délelőtt 9 órakor a Földmunkás Szövetkezetben fontos ügyben tartandó megbeszélésre teljes számban jelenjenek meg. Tárgy: A megyei választmányi tagok jelölése és megválasztása. — Kun Márton megyei titkár, ig. elnök.

* Tánctanfolyam a „Ritmus”-ban (dr. Konezné Schaff Margit tánciskolája Péterfia-u. 30.) Keddenként 21-én, kedden 5-kor. Belépőköltség: minden nap, Ma 6-tól ossztán.

* Parafa szandált nagy választékban szép kiviteiben legolcsóbban a készítőjénél! Ökrös, Sás u. 1. sz.

Azok a földmunkások és új birtokosok, akik a közlemezéstől fejadagjuk helyett földigénylésüket bejelentették a Földmunkások és Kisebbségi Szakszervezetében, kenyérgyártásuk ellenében a mai naptól megkaphatják lisztfejadagjukat a Rózsa-utcai Hangya szövetkezetben. — Megyei titkár.

A debreceni népbíróság a múlt nap három ügyet tárgyalt. Benkő Barna bajmúzajvárosi kereskedő a 106/10. zsidó munkásszázadnál volt keretlegény és a vád szerint durván, kegyetlenül bánt volna a munkaszolgálatosokkal. A népbíróság négy évi börtönnel ítélte. Ellenben parancsnokát, Szűcs Rudolf nádulvári lakos, törzsszörstert felmentette a vád alól, mert ő jól bánt a munkaszolgálatosokkal. Felmentette a népbíróság Faragó Imre püspök-lányi lakost, aki ellen az volt a vád, hogy 1944 őszén, amikor a háború püspök-lányi határában hullámozott, két orosz katonát állítólag ápdolt volna a német katonáknak. A tárgyaláson ez nem nyert beigazolást és így a népbíróság felmentő ítéletet hozott.

A debreceni népgyógyészegre feljelentés érkezett Moss Magdolna 23 éves varrónő és luga Moss Erzsébet iskolai tanuló, sátoralja-újhegyi lakosok ellen a köztársaság és demokratikus államforma védelmére szóló törvény alapján, mert a vád szerint sértően nyilatkoztak a demokráciáról és a rendőrséggel. Az ügyben megindult a vizsgálát.

Hollósy Andor dr. tisztifőorvos a napokban megbetegedett, e miatt hivatali teendőit egyelőre nem tudja ellátni. A népszerű tisztifőorvos betegsége nem súlyos, azonban hosszabb pihenőre van szüksége, hogy a város közegészségügyi viszonyainak javítása körül kifejtett nagy munkáját ismét jó egészséggel folytathassa.

* Figyelem! Friss halak mindenféle Hatvan-u. 20. bent az udvarban.

Meszet, budai földet,
petróleumot kukoricakért, egyéb
élelmélet pénzért kaphat Hat-
van-utca 21., benzint veszek.

BUTOR
nagy választékban. Hálók, ebédők,
kombinált szobák, konyhák.
Bernáthnál
Piac-u. 28. Gábrinus átjáróban.

IMPRIME
Karton
Flockon
Lavable
Boleró
Creppe de Chine
Inganyagok és egyéb
köt-szövött textilárúk
nagy választékban kaphatók.
SZÓKE Kossuth-u. 7.
Eladás csak kereskedők részére!

Bontási anyagok!
Tetőléci, faanyag, parketta,
ajtók és ablakok
e l a d ó k!
Értkezőni: Építómunkások
Munkásszövetkezete Piac 22.
1. emelet.

ELADOK-VESEK hálószobát, úriszobát,
kombinált butort, kony-
hát, zongorát, írógépet,
varrógépet, lértli és női bundát, ruhákat, sparbeltet, kályhát.
MEZEI ószeres Vörösmart-utca 12. szám.

Kinevezések. Az igazságügy-miniszter dr. Mikecz Gyula, az igazságügyminisztériumba beosztott debreceni járásbírói jegyzőt a budapesti törvényszékhez kinevezte. — A vallás- és közoktatási miniszter Hagymássy Árpád hajdúhadházi állami polgári fiú- és leányiskolai tanárt a VIII. fizetési osztály 3. fokozatába kinevezte. — A vallás- és közoktatási miniszter Németh Piroška debreceni állami, Császi Julianna balmazújvárosi községi, Dusceza Ferencé Gergely Ilona debreceni ref. tanítóknak április 1-iki hatállyal a X. fizetési osztály 3. fokozatába kinevezte.

Wüschler Frigyes, a hágya volt vezérigazgatója esztörtökön a pestvidéki ügyészség fogházában meghalt. Az orvosok megállapítása szerint szívtrombózis ölte meg.

A fővárosi lapok példányonkénti eladási árát május 19-től kezdve 30 millipengőben állapítják meg.

Robbnószerbe akadt a gerelyje kerti munka közben Nagy Imre 16 éves püspökladányi fiúnak. A felrobbant gránát súlyos sérülést okozott raján, mellén, hasán. Életveszélyes állapotban szállították a debreceni klinikára.

A Nagyalomson elűtötte egy tolató vonat Szabó János iskola-utca 6. szám alatti lakosa, aki a mellén szenvedett sérülést. A sebészeti klinikára szállították.

Férfi és női fehérneműk köpenyek és piszámak készítését, úgyszintén mindezek szakszerű javítását elrongyolódott ingek gallérosítását vállalom. Özv. Urbanovics Lajosné. Piac-u. 30. földszint 2. ajtó.

A debreceni államrendőrség tökéletessége felhívja azokat a fűvös és vonós hangszereken jól játszó zenészeket, akik jövőjüket a rendőrségnél akarják megalapozni, hogy kipróbálásuk végett jelentkezzenek Debrecen Wesselényi-tér 4. sz. (volt csendőrlaktanya) a rendőrtanostályparancsnokságon.

Felkérem a városi hangversenyzenekar tagjait, hogy a hétfői 28-iki próbán d. u. 3 órakor a zeneiskola hangversenytermében megjelenni sziveskedjenek. Igazgató.

Meghívó. Debrecen és Vidéke Ácsmeztársaság Anyagbeszerző Tervező Bizottság Szervezője 1946 május hó 27-én délután 3 órakor a telepén rendkívüli közgyűlést tart. Tárgysorozat: Igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok választása, Alapszabály módosítás, Telep bérlet.

Lúgkőoldattal megmérgezte magát Hennyák Irma Simonffy-utcai lakásán. Súlyos állapotban szállították kórházba. Tettét esztől okok miatt követte el.

Bűnügyi krónika. Majsik Lajos bellegelői lakostól ismeretlen tettes elhajtott két lovat. — Vándor Béla Erzsébet-utcai lakásáról besurranó tolvaj ellopott egy aranyórát és egy rubinköves fülbevalót. — Weiner Lajos Miklós, utcai lakásába behatolt átküles befőrt és 40 millióért értékelő ruháneműt, cipőt lopott. — Kemény István Homok-utcai lakásáról ismeretlen tettesek az éleškamra falát kibontva 6 kiló szalonnát, zsírt és ruháneműt loptak. — Péter Béla MÁV alkalmazottól ismeretlen tettes a Nagyalomson ellopott bórondjét. — Zsoltovaj Károly lakos pénztárcáját 4 millióért készpénzzel és fontos iratokkal. — Elfogott a rendőrség négytagú tolvajbandát, a fiatalokú tettesek sorozatos lopásokat követtek el.

Szobonya Katóka és Tar Gyula gazdálkodó jegyesek. (Mindkét külön értesítés helyett.)

Rácz Olga és Ábról Árpád folyó hó 18-án házasságot kötöttek. (Mindkét külön értesítés helyett.)

Özv. Vilmányi Jánosné Molnár Zsuzsannát eljegyezte Fazekas Imre. (Mindkét külön értesítés helyett.)

Szabó Irmuska és Horváth Sándor MÁV s. tiszt f. hó 19-én délelőtti 11 órakor tartják esküvőjüket a nyilastelepi ref. templomban.

Királyfi Ibolya és Kasztnermayer Pál f. hó 16-án házasságot kötöttek. (Mindkét külön értesítés helyett.)

Kovács Inci és Székely László MÁV főtiszt jegyesek. (Mindkét külön értesítés helyett.)

Némethy Ilonka és Balogh Ferenc f. hó 26-án, vasárnap 12 órakor tartják esküvőjüket a Kossuth utcai ref. templomban. (Mindkét külön értesítés helyett.)

Motizfalvy István volt népegységi a budapesti törvényszék fogoly-szökötés büntetésében és befolyással való üzérkedés vétségében egy évi és hat hónapi börtönrre, valamint egymillió adópengő megfizetésére ítélt. A veszegetés büntetésének és a közoktatási hamisítás büntetésének vádjaitól a bíróság Matizfalvy felmentését és felmentette Vinkhardt Andrást is.

A Véleményező Bizottság f. hó 21-én, kedden délután 3 órakor ülést tart. Az ülésen megbeszélésre kerülnek az iparrevizióval kapcsolatos kérdések, új iparjogcsútvány iránti kérelmek és más törvényi problémák. A tárgysorozat fontosságára tekintettel minden tag pontos megjelenését kéri a Kamara.

Betegszállító autóra gyűjtérek a menők. A város fűvös felzáróesének külföldre történő kimentése során a debreceni mentők betegszállító autót is elvették, amelyek Ausztriában elszátek. Most lovas kocsit használnak a mentők a betegszállításra. Tegnap a fűvös felzáróesében nagy érdeklődés mellett értékes tárgyak tartottak, amelyen a különböző pártok, egyesületek, testületek képviselői is megjelentek és elhatározták, hogy a betegszállító autó megszerzésére nagyobb szabású gyűjtési indítanak Debrecenben. A gyűjtés napját június 2-án határozták meg az értekezlet.

Hirdetmény. Felhívja a Városi Tanács mindazokat, akik a városi belterületén (l. övezet) minden egyes ház után (azok kivételével, ahol a háztulajdonos fogatlat rendelkezik) a kizárólagossági jog biztosítása mellett a rendszeres házszámot szállítást hajlandók vállalni, hogy részletes ajánlatukat a Városi Tanács iktatóhivatalába (Városháza) 1946 május 27-én délig adják be. Az ajánlatokban fel kell tüntetni belsőtől készített szállítást figyelembe véve, az egyes lakások után felmerülő költségek egy havi összegét és annak indokolásaként a költségvetés esztendő. Az árak rögzítése végett az összeget adópengőben kell meghatározni. Ezenkívül igazolni, vagy legalább is valószínűsíteni kell azt, hogy pályázó a szükséges fogatlat és felszereléssel rendelkezik, vagy a munka megindulásáig rendelkezni fog, illetve, hogy ajánlata feltételeinek megfelelni képes. Részletes felvilágosítások az I. fokú közigazgatási hatóságánál (Rendőrségi épület fsz. 27. szoba) megtehetőek. — Városi Tanács.

A KISGAZDA PÁRT HIREI

A NEVELŐCSOPORT ma, vasárnap délelőtti 9 órakor fontos megbeszélést tart a kisteremben. Az értekezlet a kedden tartandó nevelő-nagygyűlés előkészítését célozza. Felhívjuk a Párt valamennyi nevelő-tagját, hogy az értekezleten feltétlenül jelenjen meg.

A PÁRT TÖRVÉNYHATÓSÁGI TAGJAI ma, vasárnap délelőtti 11 órakor a pártiszervezet nagytermében fontos tanácskozás céljából feltétlenül jelenjenek meg.

TÁNC ma, vasárnap délután 5 órakor a nagyteremben, NÖLTAGOZAT kedden vezetőség ülést tart.

CSÜTÖRTÖKÖN d. u. a női tagozat taggyűlést tart.

A FÜGGETLEN IFJUSÁG HIREI

FELKÉRJÜK A TÁNCSADÓ TESTÜLET TAGJAIT, hogy hétfőn délután fel 5 órakor tartandó megbeszélésünkön a központi megjelenni sziveskedjenek.

A FÜGGETLEN IFJUSÁG az előbbi tagokat törölle sorjából: Dráma Szilárd, Bán József, Bánk László, Emődi Béla, Bágyoni M. Gyula, Márton Gábor, Baza Ida, Tóth István, Papp István, Bartha Lajos Baráth Sándor Mártonffy Béla, Pálffy Balázs, Balogh Gyula, Szabó István, Szepesdi Gábor neve tévedésből került a töröltek névsorába.

FÜGGETLEN IFJUSÁG FELGYELMI BIZOTTSÁGA közölte Tóth Katalin Károly Fer. József-u. 48. sz. és Kálmánhegyi László Rigó-u. 89. sz. alatti tagokat.

Tengerliszt kiosztás

A május 20-ra és 21-re szóló elismiszerjegy 50-es és 51-es számú szelvényére 15-15 (tizenöt-tizenöt) deka tengerliszt szerezhet be a fűszerkereskedőknél. A tengerliszt fogyasztói ára 40 millió pengő. Május 20-án és 21-én a fenti jegyszelvényekre kenyeret kiszolgáltathat nem szabad. A pótkenyérjegyek 140 és 141-es számú szelvényeire sem kenyereket, sem tengeri lisztet kiszolgáltathat nem szabad. A jelenleg kiosztás alatt álló eest fogyasztói ára literenként 100 millió pengő.

Közéletvezérlő igazgató

Elgázolta ismeretlen autó a Wesselényi-utca Jóné Géza 14 éves gyermekét, aki agyrázkódással és lábörvéllel szállították kórházba.

Felhívom a Hortobágyon felegető gazdálkodókat, hogy kihajtott jószáguk után hajtócédukat a gazdasági ügyosztálynál hajtócédukat váltásuk ki, mert hajtócéduka nélkül legelőt állat tulajdonosok ellen kénytelen lesznek a kihágási eljárást megindítani. — Legelőbőr számosságánakéni 1 q búza — Gazdasági tanácsnok

A Debreceni Magyar-Angol Társaság rendezésében május 24-én pénteken d. u. 5 órakor az Orvoskari Fizikai Intézet (antermében) (Magoss György-tér 18-a.) dr. Törő Imre egyet. m. tanár előadást tart. — A Rockefeller alapítvány az amerikai élet tükreben" (vejtett képekkel). Vendégeket szivesen látunk.

Meghalt Aradon Streffler Ferenc, a debreceni piarista gimnázium volt tornatanára, aki 1912. körül működött Debrecenben és a DTE-ben vírázó tornászéletet tenített. Az aradi magyarság nagy részvéte mellett temették el.

Palotayné fest, mos, vegyileg tisztít. Kálvin-tér 5. sz.

Régi üzletemet megnyitottam. Figyelmű k. szolgálat, sörpapolás, cigányzene állandóan, TAR SANDOR Deák Ferenc-u. 24. sz.

Gazda tanácsadó

Töltögessük a burgonyát

Kevés olyan gazdasági növényünk van, amelynek helyes és céltudatos apóli munkája annyira kifejezett összefüggésben áll a termés mennyisége és minőségevel, mint a minden pótló és semmivel sem pótolható burgonya. A burgonyának az a tulajdonsága, hogy a leveleiben a napfény hatására gyártott cukrot keményítő alakjában a föld alatt lévő száron fejlődő gumókba raktározza el, elég korán rávezele a gazdákat arra, hogy töltögetéssel minél előbb és minél több szárrészt borítsanak be földdel és így adják meg a lehetőségét a gumóképzés lehetőleg korai megkezdésének.

A töltögetésnek földdel beborított szárrészen lévő rügyekből kiindulva csakhamar megindul a gumóképzés és ezzel a termés biztosítása is. A töltögetésnek azonban nehecsak korainak, hanem egyáltalán megfelelő módon végzettnek is kell lennie, nehogy helytelen munkával a talaj kiszáradását segítsük elő és ezzel ugyanannyi kárt okozzunk, amennyit a töltögetés jeleníthet. Ilyen kár jelentkezik akkor, ha a töltögetés után megmaradó szárrészek felszínre csuszának marad és nem borítja azt egyidejűleg megkapott, gondosan porhanyított nedvesseggel és ez a 2-3 cm-es talajréteg.

Az idejében végzett töltögetés után a burgonya növény fokozott része tovább fejlődik, egyre magasabbra nő és így tovább szarászok betakarására ad lehetőséget, amit a termés fokozása érdekében ki kell használni. Természetesen nem elegendő a burgonyát egyszer feltölteni, hanem legkésőbb a virágzás bekövetkeztéig, illetve legkésőbb a virágzaskor meg kétszer vagy legalább egyszer meg kell a töltögetést ismételti és ezzel a lehető legtöbb szárrészt betakarani. A növény természetesen (talajdonkeppen) az kívánja, hogy növekedését a töltögetéssel állandóan tovább kövesse és úgy szelvényeinek töltögetésünk, de ez már a mostani időközben túlságosan időz való az végezettségében az élel eredménytel szemben nem kifejeződné volna. Ezzel szemben a kétszeri és négyzetes különösen kisebb területeken, házikövekben a háromszori, sőt négyzetes töltögetés, amelyet mindannyiszor a barnaüregesség átjváása is követ, olyan termésfokozó eljárás, amelynek országos viszonylatban való általános követése burgonya termésünk mennyiségét igen jelentős mértékben fokozná.

A mai kor igen sok tekintetben és helyesen politikai síken is szereplő gazdája igen jól teszi, ha a birtokában lévő szántóföldön elhelyezett burgonya apóliánál is politikai és az egyetlen helyes politikai intézkedést a munka természetfokozó politikáját a nagy részéről 100 százalékosan alkalmazza. Az ország jelenlegi súlyos élelmiszeri helyzetében a szelvény utat semmi, más nem mutatathatja meg, csak az, hogy a termékek ilyen egyszerű eszközzel való fokozása révén a jövő jól gondjait eszünkkel és így a lelkek békéjét elősegíteni igyekszünk. GM.

NYÁRFA kitermelésre negyedében kiadó értekezni a kiadóhivatalban.

Viszonteladók! Kerékpárgumik, Díadalpapír és hüvely. Mindennemű textil-, kötszövött- és rövidárak SZENTESI FERENC (Cégl.: Szentesi Ferenc és Leitner Jenő) Simonffy-utca 2-c. Telefon: 4-204.

A Svetits leánygimnázium ballagása

Szombaton délelőtti ballagását a Svetits leánygimnázium VIII. osztálya. A virágdíszes osztályteremből a ballagó lányok a régi osztályterem folyosóin vonultak végig, majd tanulórsaik sorfala között a Szent Anna utcai templomba mentek, ahol dr. Faragó László hitnarr mondott szentbeszédet. Krisztust állította az életbe kilépő lányok elé s arra kérte őket, hogy az élet küzdelmes és nehezen örömei sohasse feledjék el azt a krisztusi szeretetet, melyet a Svetits intézet falai között kaptak. Szeressék és ragaszkodjanak Krisztushoz, de ne csak úgy legyenek neki, hanem éljenek is vele.

A templomból az intézet tornatermébe vonultak a ballagó leányok, ahol Baesa Erzsébet VIII. osztályos leányok nevében vett meleg búcsút. Keresztény és magyar szellemet víszünk magunkkal az életbe — mondta — mert ez az intézet mindig erre tanított benneteket. *Sóvagyó* Eva VII. osztályos az itmaradók szeretetét tolmácsolta, majd a ballagó leányok osztályterembe vonultak. *It virágokat, szelvényeket, egy kis kosarat egy jellelrel és pogácsával, fakannal és egy piros szívet kaptak ajándékba a lányok az apácaiktól, diák-társuktól és szülőiktől.* Az osztályteremben vett érzékeny búcsút a VIII. osztály szerellett osztályfőnökétől *Simányi Anna* tanárnőtől.

A ballagó leányok névsora: Baesa Erzsébet, Barna Erzsébet, Bosznai Gabriella, Czako Mária, Ferenczy Anna, Gereze Gabriella, Haala Nóra, Hardicsay Mária, Kiss Márta, Kisfaludy Mária, Kúthy Klára, Márfy Marianna, Merényi Magda, Ripka Marianna, Szele Margit, Tolvaj Etelka, Vázo Eszter, Zemann Mária, Zsuróvits Edit.

IPARTESTÜLETI HIREK

Azok a férfiszabó iparosok, akik a forgalmi adóközösségben részt akarnak venni, hétfőn fel 6 órakor jelenjenek meg az Ipartestületben és forgalmi adókönyvet mindenki hozza magával. — A női szabó és rokonszámabeli iparosok hétfőn 4 órakor szakosztályi ülés és órára előzetes. — A kélapozó szakosztály hétfőn 2 órakor ülést tart. — A Idrász szakosztály hétfőn 6 órakor osztálybároszás ügyben ülést tart.

SZAKSZERVEZETI ÜGYEK

Nevelők Szakszervezete május 21-én, kedden d. u. 11 órakor az Arany Bika disztermében megyei pedagógus nagygyűlést tart. Minden nevelő ott legyen. Nevelők Szakszervezete felkéri tényleges és nyugdíjas tagjait, hogy a május havi pótlófizetés után a tagdíjakat sürgősen fizessék be. Ugyanakkor kérem a beszerzési előleg befizetését is tagonként 11.920 adópengőzt a Leány-u. 2. sz. alatti. — Pénztáros

GYÁSZROVAT

Közönetnyilvánítás. Mindazon kedves jó rokonaimnak, ismerősöknek, valamint az esztendőgyősi, esztendősi, kárpitos szakosztály és Svetits 3. gimnázium növendékeinek, s mindazoknak, kik felajánlottak jó feleségem temetésén részvétőkkel és ravatalára koszorúk helyezésével mély fájdalommal enyhíten igyekeztek, ezúton mondok hálás köszönetet. Brosovsky Adolf.

Debreceni TELEFONKÖNYV ismét kapható a "DEBRECZEN" kiadóhivatalában.

Palotayné fest, mos, vegyileg tisztít. Kálvin-tér 5. sz.

Régi üzletemet megnyitottam. Figyelmű k. szolgálat, sörpapolás, cigányzene állandóan, TAR SANDOR Deák Ferenc-u. 24. sz.

Nyárfa kitermelésre negyedében kiadó értekezni a kiadóhivatalban.

Viszonteladók! Kerékpárgumik, Díadalpapír és hüvely. Mindennemű textil-, kötszövött- és rövidárak SZENTESI FERENC (Cégl.: Szentesi Ferenc és Leitner Jenő) Simonffy-utca 2-c. Telefon: 4-204.

most a pengő...
A vasárnap...
Ker...
Cse...
Nő...
K...

